

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 222 (3384) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

„Mi, magyar katolikusok az isteni gondviseléssel együtt kívánjuk előmozdítani a jobb magyar jövőt“

Serédi hercegprimás beszéde a Katolikus Nagygyűlés nyilvános díszösszejövetelén

A Magyar Kurir jelenti: A katolikus nagygyűlés első nyilvános díszgyűlését vasárnap délelőtt a Vigadó nagytermében tartották meg. Az elnöki asztal középén részén Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás, Angelo Rotta apostoli nuncius, a népgyűlés szónokai és az Actio Catholica elnöksége foglalt helyet.

A pápai himnusz elhangzása után Serédi bíboros hercegprimás emelkedett szólásra. Beszédében egyebek között ezeket mondta:

Amikor világszerte jóformán mindenki a jobb jövő kialakulását kéri, de ugyanakkor ész nélkül pusztítja mindazt, amit annak előfeltételként a múlt és jelen alkotott, sőt sokszor szembeszáll az idők urával is, akkor mi magyar katolikusok az isteni gondviseléssel együttműködve, kívánjuk előmozdítani a jobb magyar jövőt. Isten és felebarátaink szeretetével, az egyénnek, a nemzeti közösségnek, az egyház munkájának kijáró részrehajlatlan igazsággal, ifjúságunkért és ifjúságunkkal, egyházi községünkért és minden erőnkkel végzendő becsületes munkával, igazságot mind az egyénre, mind a nemzeti közösségre, mind pedig az egyház munkájára vonatkozóan hirdetjük és követjük és a vele szemben bel- és külföldön lábrakapott hazug vádak, mint aminők a vallási és nemzeti kisebbségek elnyomása, a nálunk sohasem létezett feudalizmus, a szociális kérdések elhanyagolása stb. perdöntő bizonyítékok alapján visszautasítjuk.

Mélységes fájdalommal jelentette a hercegprimás, hogy a nagygyűlésről az idők mostohasága miatt *Öszent-ségének*, akinek gyermekeiért aggódó atyai szívével tökéletesen egyetértünk, nem küldhetünk hódoló táviratot, de annál nagyobb szeretettel imádkozunk érte, tudván mennyit szenved, kivált a személye ellen mostanában sokféle igazi rosszakarattal terjesztett, de teljesen alaptalan gyanúsítások miatt. Még nálunk sem kímélik jószágos személyét, pedig mi magyarok mérhetetlen hállára vagyunk kötelezve azért a sok jóért, melyet tőle eddig nyertünk és amelyet ezután is remélünk.

A hercegprimás beszéde után *Angelo Rotta* apostoli nuncius tartotta meg üdvözlőbeszédét. Hálát kell adni Istennek — mondotta a többi között — hogy ennek a mindenütt romlást és pusztulást okozó roppant háborúnak forogtegyében, ezen a ka-

tolikus seregszemlén egybegyűlhetünk. Ha mélyebb okait kutatjuk ennek a pusztító háborúnak, senki sem marad kétségben az iránt, hogy ennek okai különösen az erkölcsi törvények feledésében és megvetésében találhatók. Valóban, amint az egyénekben az önzés, az uralomra törekvés, az anyagi javak rendetlen megkívánása és a szabad élet után való vágy, mely a munkától iszonyodik, az erkölcsi és anyagi romlás útját készíti elő, — ugyanez történik a társadalomban is. Ezért nagyon szerencsésen választottuk meg az időt a Katolikus nagygyűlés vezértételét, mely szerint esz-

közök után kutassunk a keresztény életfelfogás erősítésére és hazánkban. Így szentséges atyánk nyomdokait járjuk, aki apostoli körleveleiben és nagy bölcsességről tanuskodó beszédeiben a világot most roncsoló pusztításból, minden felfordulásnak gyökerét, a krisztusi törvények megvetésében látja. Pedig ha ezek az eredeti megbeszülések polcára vissza nem kerülnek, az igazi béke alapjai teljességgel megrendülnek.

Az apostoli nuncius beszéde után *Kállay Tibor* nyug. miniszter, majd *Homonnay Tivadar* főpolgármester szólalt fel.

Vasárnap délután a Szent István Bazilika jobbára férfiakkal zsúfolásig megtelt. Ekkor tartották meg a katolikus nagygyűléssel kapcsolatos eucharisztikus körmenet helyett az idén az engesztelő szent órát. A szertartást Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás vezette. Az elmélkedő szent beszédet *Madarász István* kassai megyéspüspök mondta.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó úr a hercegprimásnak válaszképpen a hozzáintézett üdvözlőtáviratra a következő táviratban válaszolt:

Melegen köszönöm a 31-ik Országos Katolikus Nagygyűlés nevében eminenciád által tolmácsolott hazafias üdvözlést és a nemzet sorsának jobbrafordulására irányuló jókívánásokat. A gondviselés segítségét kérem a mai válságos időkben a keresztény szeretet érzésének az igazság szellemének és a munka erejének ébrentartására. A jobb magyar jövőnk érdekében szolgálatára szentelt működésükben.

Nagy eseményekre készíti elő az algiri rádió a francia partvidék lakosságát

Német messzehordó ágyuk tűz alá vették a Csatorna angol partjait — Támadást kezdték a japánok Délkelet-Kínában

Berlinből jelenti: (MTI) Az Interinf jelenti: Német messzehordóágyuk hétfőn tűz alá vették a Csatorna angol partjának egyes pontjait. A tüzelés különösen *Bamsgete Deal*, *Folkestone* és *Dover* ellen irányult. *Folkestone*-ban hatalmas robbanás volt megfigyelhető, majd óriási lángoszlopok törtek az ég felé. *Dover*-ben is nagy tüzeket állapítottak meg, amelyek még mindig égnak. Angol messzehordóágyuk ugyanakkor megkísérelték, hogy eltalálják a csatornán át haladó német karavánt, amely azonban sértetlenül haladt át az angol ágyuk lövönalán.

Stockholmból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint Londonban hétfőre virradóra légiradió volt.

A Pesti írja: Zürichből közli a Pesti különtudósítója: Az algiri rádió többször megismételt egy francia nyelvű felhívást, amely felszólítja a francia partvidék lakosságát, hogy az öregeket, betegeket, asszonyokat és gyermekeket haladéktalanul költöztessék el, mert ezen a vidékes nagy események történnek.

Zürichből közli a Pesti különtudósítója, hogy *Marshall* tábornok, az amerikai haderő vezérkari főnöke különleges megbízással rövidesen Európába indul. Utját a nyugati harctér létesítésével hozzák kapcsolatba.

Amszterdamból jelenti: (MTI) A Reuter Iroda az angol híriroda csungkingi hivatalos közlése alapján jelenti, hogy Délkelet-Kínában a japánok támadást kezdték. A kínaiak kénytelenek voltak több várost kiüríteni így például *Szuacsenget* is. A japán támadás északra *Csekiangra*, Dél-Kiangszura és Dél-Anhveire összpontosul.

London. (Bud. Tud.): Katonai és politikai körök hangoztatják, hogy Nápoly megszállásával véget ért az olaszországi hadjárat első szakasza. A Délolaszországért folyó csata befejeződött, a Középső Olaszországért, elsősorban Rómáért való hadjárat pedig csak most kezdődik.

Zürichbe érkezett jelentés szerint *Clark* tábornok amerikai csapatai Nápolytól északra és északkeletre igen

lassan követik a visszavonuló németeket. Az időjárás megromlott. Az esőzés következtében a nehéz harci eszközök felvonulása és az elpusztult repülőterek kijávitása rendkívül nagy nehézségekbe ütközik.

Kairó. (Bud. Tud.): A szövetségesek főhadiszállásának jelentése szerint a németek vasárnap reggel a levegőből és a tengerről megtámadták *Kos* szigetét, melyet a szövetségesek nemrég szál-

tak meg. A helyőrség védekezik a támadások ellen. Közeli részlet egyelőre nincs.

Bázelből jelenti: (B. T.) A *Nationalzeitung* római tudósítója beszámol arról, hogy az Örök Város csaknem viszszeranyerte rendes képét. Az üzleteket kinyitották és az irodákban is dolgoznak. A város belsőjeher, ismét társasgépkocsik közlekednek. A személygépkocsik a villamosok ugyancsak ismét megindultak. Ismét megindult a vasúti közlekedés is, elsősorban Ostia felé. Az élelmiszerszállítás nehéz kérdését is megoldották. A városban a rendőri szolgálatot olaszok látják el. Hír szerint visszautasították egyes volt fasiszta vezetőknk a köztársasági megalomaba való felvételét, mert méltatlannak találták őket erre.

Milánóból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a római rádió közli, az olasz fasiszta köztársaság területén október 5-én visszatérnek a rendes időszámításhoz.

Berlinből jelenti: (B. T.) Egy svájci lap szerint londoni politikai körök arra számítanak, hogy a szövetségesek rövidesen nyilatkozatot adnak ki, melyben *Badoglio* kormánya által irányított olasz területeken a szövetséges nemzetek hadviselőtársának ismerik el. A Times munkatársa megerősíti ezt a hírt.

Ki hol vásárolhat fát?

Naponta 100 vásárlást szolgál ki minden egyes fakereskedő Nagyváradon

Értesítem a város közönségét, hogy a Közellátási Hivatal által kibocsájtott faellenőrzési jegyek kikészítése megtörtént, ezen jegyek alapján folyó évi október hó 7-én megkezdődik a rendelkezésre álló készlethez képest és megfelelő részletekben a tüzfamennyiség kiosztása. Egyelőre addig is, míg a fakereskedők által megrendelt készletek leszállítása megtörténik, az egyenlő és igazságos elosztás érdekében a főispán, mint közellátási kormánybiztossal egyetértőleg, a városi közellátási bizottság meghallgatása után és annak véleménye alapján úgy intézkedem, hogy a fehérszínű, tehát az egy és kétszobás lakással bíró egyének faellenőrzési lapjait kezdésváltani abban a sorrendben, amint azt jelen hirdetmény tartalmazza. A kedvező időjárásra való tekintettel folyó évi október hóra csak fűzési célra lehet tüzfát vásárolni és éppen ezért a faellenőrzési lapra, október hóra járó mennyiségből ezidőszert minden jegytulajdonos 100 kg.-ot váltthat ki annál a fakereskedőnél, amelyhez ki van jelölve. Amennyiben a faellenőrző lapon 100 kg. aluli mennyiség van feltüntetve, mint októberi járandóság, úgy ezen a faellenőrző lapra október hóra fa ki nem adható. A piros és kékszínű lapok beváltásra később fogok intézkedni. A fakereskedő köteles mindenkinek a faellenőrzési lapjára rávezetni a kiadott mennyiséget és pedig az október havi rovatba köteles a faellenőrzési lapok sorszámát feljegyezni és napoként a közellátási hivatalnak bejelenteni.

Nyomatékosan felhívom a lakosság figyelmét arra, hogy a háborús körülmények folytán a város részére kiutalt tüzfamennyiség leszállítása csak korlátozott mennyiségben és részleteként eszközölhető, tehát mindenki tartozik a legnagyobb mértékben takarékoskodni a rendelkezésre álló készlettel és október havában a lakást fűteni nem szabad. Ugyisint megkeresem az összes hivatalokat, hogy a tüzfát, mint a magánhivatalokat, az üzemi irodákat, hogy október havában a hivatalok és irodák fűtését is mellőzzék.

Mindazok, akik egész évi szükségleteiket beszerezték, nem jogosultak csak annyi mennyiséget felhasználni, mint amennyi egy hónapra esedékes és ezek is tartoznak a fűtést mellőzni annak dacára, hogy a szükséges tüzfájuk rendelkezésre áll. Azok, akik nem fakereskedőtől szereztek be készleteket és így nyilvánvalóvá nincsenek, kötelesek jelen hirdetmény megjelenésétől számított 3 nap alatt egész készleteiket a Közellátási Hivatalnál bejelenteni és faellenőrzési lapjukat nem érvényesíthetik annál is inkább, mivel ellenőriztetni fogom mindenkinek a készletét és aki jelen rendelkezésnek nem tesz eleget, a legszigorubb jogkövetkezményeknek teszi ki magát. A köztisztviselők, hadiüzemek és vállalatok beszerzési csoportjai tartoznak tisztviselőiktől és munkásaiktól a faellenőrzési lapot bevonnai és

a vállalatok vezetői személyesen felelősek a Közellátási Hivatal utasításai szerint vagy beszállítani, vagy pedig a kapott utasítás szerint eszközölni. E célból kötelesek a Közellátási hivatalnál az utasítások átvétele céljából jelentkezni. Korábbi rendelkezésemmel úgy intézkedtem, hogy minden fakereskedő a maga készletének 80%-át tartozik az ellátatlanok tüzfaelátására rendelkezésre bocsátani, 20%-ot a már korábban eszközölt és a közellátási hivatal által záradékolt teljesítésre elsősorban a közhivatalok és közintézmények szükségletének kielégítésére fordítani, a közellátási hivatal előzetes jóváhagyása alapján. Tartoznak tehát ezen intézmények javaslataikat esetlőre a közellátási hivatalhoz beterjeszteni.

Elvileg már most úgy intézkedtem, hogy a megrendelt készletek úgy az intézmények, mint a magánosok részére csak havi részletekben szállíthatók le, mindig a beérkezett famennyiséghez képest és abban a mennyiségben, ahogy azt a közellátási hivatal előírja. A városba, bármilyen formában beérkezett szénmennyiség szétosztását, a közellátási hivatal ellenőrzése alapján kell történni és a fogyasztók részére kiadott szénmennyiség, a fogyasztó ellenőrzési lapjába szintén bevezetendő. A havi járandóságnál nagyobb mennyiségű szén senki sem kaphat és ezért a szénkereskedő egyénileg felelősséggel tartozik. Minden faellenőrzési lap tulajdonosa csak ahhoz a kereskedőhöz fordulhat, amelyikhez sorszám szerint utaltatott, valamint minden fakereskedő csak azt szolgálhatja ki, akinek a sorszáma az ő kiutalási körébe tartozik. Minden visszaélést szigorúan megtorolok.

Mint hogy minden napra minden egyes fakereskedőnél csak 100 személy jelöltetett ki és minthogy a tüzfát rendelkezésre áll, teljesen felesleges a közönség tolongása, vagy fejgömbölyözés, mert mindenki megkapja azt a fát, amelyet részére kiutaltam.

Értesítem a város közönségét, hogy a hadbavonultak hozzátartozói és a ekgyermekek családok közül azok, amelyek gondozói lappal vannak ellátva, a közjóléti szövetkezet 3 üzletében (Összelepi napközi otthon, Árpád vezér ut 72 és Gillányi ut 65), kaphatják meg kisebb tételekben is a részükre járó tüzfamennyiséget. Ezen célból bevezetem a vágójegy rendszerét, amelyre vonatkozólag külön hirdetményt fogok kibocsátani.

A tüzfát azon a napon vehető át, amely a hirdetményben kijelöltetett.

A fakereskedők kötelesek az illető faellenőrző lapjába a cégét bevezetni, a kgr. rovatba pedig a kiszolgáltattott mennyiséget. Ezenkívül egy külön ívre kötelesek feljegyezni, hogy milyen számú és milyen színű faellenőrzési lapra milyen mennyiséget szolgáltatott ki és ezen kimutatást a kiszolgáltattást követő napon reggel 8 óráig kötelesek beadni.

Tudomására hozom a lakosságnak, hogy a tüzfát fuvarköltsege a 39.600-1942. K. M. és az ennek a végrehajtása tárgyában kibocsátott 21.717-1943. sz. polgármesteri rendelet szerint mázeánként 54 fillér. Ajánlatos, hogy a szomszédok és a közelben lakók egy fuvarral szállíttassék el a részükre járó famennyiséget. A tüzfaszétosztásának a fentiek szerinti igazolásának eszközölését a közellátási hivatal fogja ellenőrizni, ezenkívül megbízom az ellenőrzéssel a városi közellátási bizottság tagjait akiknek igazolványt adtam ki, s akiknek tartoznak a fakereskedők felvilágosítást adni. Az első napokra kijelölt egyének és fakereskedők kiutatása az alábbi:

Folyó hó 7-én a fehérszínű lapokra:

1-100 számig Pallos László Árpád vezér-ut.

101-200 számig Bihar fatelep Kolozsvári-ut 137.

201-300 számig Vlád Sándor fatelep Bém-utca 25.

301-400 számig Gergely Emil Mátyás király-ut 139.

401-500 számig Hajdu Mihály Árpád vezér-ut 86.

501-600 számig Csonka István Váradvelencei állomás.

601-700 számig Szabó Sára Velencei állomás.

701-800 számig Bugner Jenőné Varju-utca 14.

801-900 számig Zathureczky József Lukács György-ut.

901-1000 számig Topa Antal Szeptember 6. utca.

1001-1100 számig dr Grósz Sándor Széllős-u. 15.

1001-1200-ig Heiler József Gillányi-ut

1201-1300-ig Kovács István Szeptember 6-u. 26.

1301-1400-ig Tyuskaj István Sorompó-u. 14.

1401-1500-ig v. Tarr Sándor Szeptember 6-u.

1501-1600-ig Oláh Kálmán Kolozsvári-ut 5.

1601-1700-ig Hatvani Sándor Kolozsvári-ut 5.

1701-1800-ig Lévai Erzsébet Velencei állomás.

1801-1900-ig Kun Sándor Árpád vezér-ut.

1901-2000-ig Erdej fa és szénk. r. t. Árpád vezér-ut.

2001-2100-ig Ludvig Gyula Feszthy Árpád-ut 39.

2101-2200-ig Csikos Sándor Mezey Mihály-ut 12.

Folyó hó 8-án:

2201-2300-ig Pallos László Árpád v. ut.

2301-2400-ig Bihar fatelep Kolozsvári-ut 137.

2401-2500-ig Gergely Emil Mátyás király-ut 139.

2501-2600-ig Vlád Sándor Bém-u. 21.

2601-2700-ig Hajdu Mihály Árpád v. ut 86.

2701-2800-ig Csonka Mihály Velencei állomás.

2801-2900-ig Topa Antal Szeptember 6. utca.

2901-3000-ig dr Grósz Sándor Széllős u. 15.

3001-3100-ig Kovács István Szeptember 6. utca.

3101-3200-ig Heiler József Gillányi, utca.

3201-3300-ig Tyuskaj István Sorompó utca.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Legényvásár.
BELVÁROSI: Csalódás.
CASINO: Pista tekintetes úr.
KORONA: Kőcsönadott élet.

3301-3400-ig v. Tarr Sándor Szeptember 6. utca.

3401-3500-ig Oláh Kálmán Kolozsvári-utca 5.

3501-3600-ig Hatvani Sándor Kolozsvári-utca 5.

3601-3700-ig Lévai Erzsébet Velencei állomás.

3701-3800-ig Kun fatelep Árpád vezér-ut.

3801-3900-ig Erdej fa és szénk. r. t. Árpád vezér-ut.

3901-4000-ig Ludvig Gyula Feszthy A. utca.

4001-4060-ig Csikos Sándor Mezey Mihály-utca 12.

4061-4100-ig Bugner Jenőné Varju utca 14.

Folyó hó 9-én:

4101-4200-ig Pallos László Árpád vezér-ut.

4201-4300-ig Bihar fatelep Kolozsvári-ut 137.

4301-4400-ig Vlád Sándor Bém-utca 24. szám.

4401-4500-ig Gergely Emil Mátyás király-ut 139.

4501-4600-ig Hajdu Mihály Árpád v. ut 86.

4601-4700-ig Csonka István Velencei állomás.

4701-4800-ig Topa Antal Szeptember 6. utca.

4801-4900-ig dr Grósz Sándor Széllős utca.

4901-4950-ig Szabó Klára Velencei állomás.

4951-5000-ig Bugner Jenőné Varju-utca 14.

5001-5100-ig Heiler József Gillányi-utca.

5101-5200-ig Tyuskaj István Sorompó-utca.

5201-5300-ig v. Tarr Sándor Szeptember 6. utca.

5301-5350-ig Oláh Kálmán Kolozsvári-utca 5.

5351-5400-ig Hatvani Sándor Mátyás király ut 5.

5401-5500-ig Lévai Erzsébet Velencei állomás.

5501-5600-ig Kun fatelep Árpád vezér-ut.

5551-5600-ig Erdej fa és szénk. r. t. Árpád vezér ut.

5601-5700-ig Ludvig Gyula Feszthy Árpád-utca.

5701-5750-ig Csikos Sándor Mezey Mihály-utca 12.

5751-5800-ig György Vilmos Gillányi utca.

5801-5850-ig Hedrich Richard Kolozsvári-ut.

5851-5900-ig Elekné Szilágyi Dezső-utca 29.

5901-5950-ig v. Tarr Sándor Szeptember 6. utca.

5950-6000-ig Heiler József Gillányi-utca.

A következő napokon sorra kerülnek a többi sorszámú bíró egyének, akiknek a tüzfakészlete szintén biztosítva van.

Figyelmeztetem az összes érdekeltet, hogy a 3000-1941. M. E. számú rendelet 19. §-a szerint 6 hónapig terjedhető elzárással kell büntetni azt, aki fenti rendelkezést megszegi vagy kijáratja.

Nagyvárad, 1943. október 4.

Dr Soós István sk. polgármester

Hirdessen

a Magyar Lapokban

Ethezni és szórakozni jöjjen

a Mátyás Étterembe

Szilágyi Dezső-utca 5.

Izletes konyha

Tisztviselői ebéd P 2.10

Telefon 18-50

Kitűnő italok

Ettermünk minden hétfőn zárva

„A német nép nyugodtan tekinthet a keleti fejlemények elé“

Göbbels miniszter beszéde az aratási hálaünnepen rendezett tömeggyűlésen

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti: A német nép aratási hálaünnepének alkalmával a berlini Sportpalotában vasárnap tömeggyűlést rendeztek, amelyen Göbbels birodalmi miniszter hosszabb beszédet mondott. Beszédében a miniszter többek között ezeket mondotta:

— Valóságos csapásnak tűnik fel, hogy Németország a háború ötödik évében abban a helyzetben van, hogy a havi kenyéradagot 400 grammal 9.600 grammra emelte fel és így 100 grammal magasabb minnyiségben állapította meg, mint a háború kezdetén volt. A német nép élelmezési helyzete ma szilárd alapon áll, ellentétben 1918-al, amikor az ellenség a német népet éhséggel kényszerítette térdre. A kenyér és fegyver elengedhetetlen előfeltételei a sikeres hadvezetésnek. Ha az ellenségnek az volt a szándéka, hogy a légi háború után a polgári lakosság megfélemlítése mellett a német fegyverkezést is megsemmisítse, az semmiképpen sem sikerült. A német katonai elhárítás az utóbbi időben olyan jelentékenyen erősödött, hogy rendkívüli károkat okoz az ellenségnek, amint azt az igazított hangú sajtóvitákban maga az ellenség is kénytelen elismerni. Veszteségei egyre nagyobbakká válnak és a jövőben még nagyobbak lesznek. Nem akarja senki sem elvitatni, hogy a légiháború Németországnak nagy nehézségeket okoz, ezek a nehézségek azonban egészen más területen vannak, mint ahogy az ellenség állítja.

Németország ellenségei nagyon esalódnak, ha azt hiszik, hogy egyes különutakon járó gyávákat komolyan számbavehető háborús nehézségnek tekintenek a birodalomban. A nemzeti szocialista Németországban háborús ellenzék nincs. A német nép politikailag sokkal érettebb és tisztánlátóbb, semhogy 1918 novemberének keserű tanulságai után megegyezzen megteveszthetnek ellenségeink alszentelkedő hazugságokkal.

Anglia egy szépnapon megismeri a valóságot

A jelen hadihelyzet időszerű kérdéseivel foglalkozva, a miniszter megemlítette az ellenséges légiterror elleni intézkedéseket. Hangsúlyozta, hogy a német polgári légtámadást lényegesen megerősítették és remélhető, hogy a polgári lakosság ezután jobban állhat ellen az esetleges légitámadásoknak. A légitámadások megtorlásáról kijelentette, hogy kézenfekvő okokból erről csak annyit

mondhat, hogy az angolok végzetesen tévednek, ha azt hiszik, hogy csak szónoki vagy propaganda-jelszavakról van szó, amely mögött nem áll valóság. Anglia egy szép napon a valóságot is megismeri.

A bűvárhajókról szólva kijelentette, hogy egy nem nagyon távoli napon a német bűvárhajó ismét a régi nagyságában áll az angolszászok előtt. A német technika itt nem adta fel a harcot.

A keleti harcokról megállapította, hogy a német véderőnek elegendő ereje van ahhoz, hogy a bolsevizmust

messze a német határoktól leküsse. A német nép nyugodtan tekinthet a keleti fejlemények elé. A német arcvonalat keleten sehol sem szaggatták át és a német csapatok megállították helyüket.

A bolsevista veszélyt ma már mindenütt belátják, még ott is, ahol nem ismerték meg. Remélhető tehát, hogy a semleges államokban, sőt a nyugati ellenséges tábor egyes részeibe is a jövőben ezt a kérdést józanabban itélik meg, mint akkor, amikor a német katonák még a Volga melletti harcoltak.

Elég erősek vagyunk ahhoz, hogy keleten megálljuk helyünket

— Ezt nem azért mondom, hogy megértést és segítséget keressek ott, ahonnan nem várható. Elég erőseknek érezzük magunkat, hogy keleten megálljuk a helyünket.

A dél-európai helyzettel foglalkozva, rámutatott arra, hogy a hadihelyzet ott áruulás következtében rendkívüli megterhelést idézett elő. Egy szöszegő csoport arra szánta el magát, hogy Olaszország déli részében tevékenykedő német hadosztályokat az ellenségnek kiszolgáltassa. Intézkedéseink azonban keresztetkék szá-

mitásaikat. A Duce kiszabadítása jeladás volt arra, hogy megalakuljon a köztársasági fasiszta Olaszország. — A Badoglio-hoz intézett megadási feltételek 13 pontja ismét bőségesen bizonyítja, hogy ebből a háborúból senki nem bujhat ki.

A miniszter ezután megállapította, hogy az angol és amerikai Berlin felé vonulását semmi sem lesz. Még mindig az olasz félsziget déli részében állanak és panaszkodnak a német csapatok kemény ellenállása miatt. Az angolok és amerikaiak nyu-

Tovább szűkítették a németek a Dnyepropetrovszktól északra lévő szovjet hídfőt

Tamánt, mely egyetlen romhalmaz, kiűritették a németek — Meghíusult az amerikaiak áttörési kísérlete a Róma felé vezető főútvonal mentén Stalin akarata szerint mégis csak Moszkvában lesz a hármas értekezlet

Amszterdam. (MTL.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat moszkvai jelentése szerint a szovjet ragaszkodik ahhoz, hogy az Egyesült Államok, Anglia és a Szovjetunió külügyminiszteri értekezletének helye Moszkva maradjon, amint azt előbb is tervezték. A szovjet nem egyezik bele abba, hogy az értekezletet Londonban tartsák meg. Az Egyesült Államok kormánya, tekintettel a szovjetnek erre az állásfoglalására, máris kijelentette, hogy az eredeti tervnél marad, amely szerint az értekezletet Moszkvában tartják meg.

Madrid. (MTL.) A Német TI jelenti: A spanyol sajtóra a keleti hadjárat nyomja rá bélyegét. Az „ABC” írja, hogy a keleti arcvonalon folyó harcok képe érezhető változást mutat. A teljes rendben visszavonuló német csapatok módszeresen hajtották végre mozdulataikat és ennek során

sem hadianyag, sem csapatok nem kerültek szovjet kézre. Ugy látszik ez a visszavonulás vége felé közeledik. A németek a visszavonulás alatt seholsem vetették a harcba a csapa-

Tamánál abbahagyták támadásaikat a bolsevisták

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonal déli szakaszáról jelentik, hogy a bolsevisták a kubáni hídfő ellen ezrednyi erővel és páncélos támogatással végrehajtott támogatásait szombaton délelőtt a német tüzelek és gyalogosok visszaverték. Az érzékeny veszteségek után a bolsevisták nem támadtak tovább, úgy, hogy Tamán városát a németek valamennyi fontos berendezés elpusztítása után kiűritette anélkül, hogy a szovjet észrevette volna. Tamánból, mely hosszú ideig rendkívül súlyos

gati betöréséről kijelentette, hogy Németország és a Szovjet is hiába várt ennek megvalósítására Népkünknek, sőt talán az egész emberiségnek legnagyobb drámáját éljük. Ebben benne van az európai kérdés végleges megoldásának lehetősége is. A nemzeti szocialista birodalom élni fog ezzel a lehetőséggel.

Meghíusultak az ellenség reményei

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti: A birodalmi kancellária épületében ünnepélyes keretek között lefolytatott arató ünnep alkalmával a földműveseket, földművesasszonyokat és mezőgazdasági vezetőket, a hadseregnek egyik lovagkereszttel kitüntetett tisztje üdvözölte a Führer a véderő nevében. Ugyancsak az órában a birodalom egész területén voltak aratóünneppek. Ez alkalommal kiosztották az érdemes földművesek között a Führer nevében a másodosztályú háborús érdemkereszteket.

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti: A német sajtó az aratási hálaünnep alkalmából vezércikkben megállapítja, hogy az ellenségnek azok a reményei, hogy Európát gazdasági blokáddal legyőzheti meghíusultak. A nemzeti szocialista agrárpolitika tanult az első világháborúból és a német termelési csata ennek beszédes bizonyítéka. A német fadjadagok felemelése bizonyítja, hogy a kezdeti nehézségeket leküzdötték. Európa ellátása a jövőben nem lesz Liverpool és Winnipeg közötti alkudozás tárgya.

tok zömét, úgyhogy most erőteljes ellentámadásra térhetnek át, amivel az arcvonal valamennyi részén feltart-hatják a szovjet előnyomulást.

Stocholm. (MTL.) Az Interinf jelenti: A Newyork Herald Tribune megállapítja, hogy a szövetségesek még korántsem nyerték meg az Atlanti-csatait és a német bűvárhajókat csak átmenetileg vonták ki az Atlanti-óceánról, hogy új felszereléssel lássák el. Nyilvánvaló, hogy az új felszerelésük kiváló, mint az a legutóbbi támadással beigazolták.

harcok középpontja volt és amelynek polgári lakosságát értékesebb javival együtt már régebben elköltöztették, csak romhalmaz maradt. Az Azovi-tengertől északra lévő harci területen román repülőök eredményes támogatásával nagy területi nyereséget értünk el és ellentámadásainkkal kelet felé új, nagyobb bolsevista egységeket lerohantunk és megsemmisítettünk.

A zaporozsjei hídfőről indított német páncélos vállalkozás tekintélyes területet foglalt el keleti és északra-

Gazdák figyelmébe!

Hüvelyesforgalmi és Vetőmagforgalmi Központok megbízása folytán

Hüvelyes terményt és Vetőmagvakat

vásárol a HANGYA kirendeltsége, mint helyi kereskedő.
Kapisztrán János-tér 22.

leti irányban. A bolsevisták rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek. Több száz fogoly és sok fegyver jutott a németek kezére. A Dnyepetrovcskától északra levő szovjet hídfőt, súlyos és szívós harcokban tovább szűkítették. A Dnyeper középső szakaszán ismét visszaverték a bolsevisták átkaroló kísérleteit. A Pripjet torkolat vidékén meggyújtottuk a bolsevistáknak azt a kísérletét, hogy megkerüljék a német hídfőt.

Ellentámadással kiinduló állásaikba vetették vissza a németek az 5-ik amerikai hadsereget

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Miután a német utóvédek az október 2-ára virradó éjjel anélkül, hogy az ellenség megzavarta volna, kiűrtették a Nápolytól északra elterülő dombos vidéket, délelőtt az 5-ik amerikai hadsereg erős páncélos és gépesített kötelékei nyomultak a német biztosító erők után a Rómába vezető főútvonal mentén. Az volt a szándékuk, hogy attörjének Giugliano irányában, hogy ezzel mindkét oldalon felszakítsák a német vonalat. A német háttérdek azonban idejében felismerték a támadó előkészületeket. Több óras heves ütközet után Giugliano-tól délre 21 amerikai páncélos közül 13 maradt szétlőve a csataterén. A német gránátosok elszánt ellentámadása kiinduló állásaikba vetette vissza a támadókat. A foglyokon kívül tekintélyes mennyiségű fegyver- és hadianyag került német kézre. Ennek a védekező sikernek főként az a jelentősége, hogy Nápolytól északra továbbra is zavartalan maradhat a német védelmi terület kiépítése. A kelet felé határos hegyes vidéken is teljes sikerrel meg tudtuk akadályozni, hogy az óvatosan tapogatózó angolszász felderítők és rohamosok behíllantást nyerjenek a német mozdulatokba.

Törökországban biztosra veszik az angolszász-szovjet szakítást

Ankara. (MTI.) A háború mai állásában a török politikai körök és a közvéleményt leginkább érdeklő kérdés, a keleti arcvonal helyzete és a moszkvai talány a háború utáni elrendezést illetően. Tárnyalagos köröknek Ankarában az a benyomásuk, hogy az angol és különösen az amerikai sajtóhangokból levonható következtetések szerint, az angol-amerikai és az oroszok szakítása a háború utáni újrendezésekre vonatkozó felfogásbeli különbségek miatt befejezett dolognak tekinthető.

Nyilvánvaló dolognak látszik, hogy főként angol részről mindent elkövetnek az angolszászok és oroszok között fennálló nézeteltérések kiküszöbölésére, de a hármas külügyminiszeri találkozó, sőt Roosevelt, Churchill és Stalin találkozásának létrejötte sem jelenti föltétlenül azt, hogy a meggyezés útján fognak haladni, nem is szólva arról, hogy a találkozó halogatása mennyire rámutat az ellentétek élességére.

A Szovjetunió és Törökország között normális, kifogástalan baráti viszony áll fenn, a török átlagember azonban nem tudja elrejtetni nyugtalanságát és félelmét a titkokkal terhelt hallgatás miatt, amelyre Moszkva a háború utáni újrendezés tervei tekintetében burkolózik. — Szovjet részről természetesen semmi-

fele hivatalos nyilatkozat nem hangzott el, amely Törökország ellen, vagy továbbmenve a Törökország által saját biztonsági övezetnek tekintet terület, így a Balkán ellen irányuló terveket sejtetné, de az angol-amerikai lapok eszmefuttatásai és Moszkva titokzatosága is elvetették a nyugtalanság magyát. Érthető, hogy amikor a török sajtó a legteljesebb jószándéktól vezérelve feltárta

a török közvélemény előtt a nem annyira Törökországra, mint inkább a Balkánra vonatkozó állítólagos orosz tervekkel kapcsolatos különböző sajtóvéleményeket, mindig hangsúlyozza, hogy egyáltalán nem bizonyos, hogy Moszkvában osztanák ezeket a véleményeket; igyekezett nyílt vitában tisztázni a kérdéseket és lehetőség szerint megkapni Moszkva reakcióját.

Ifju Horthy Miklós meghatalmazott miniszter Nagyváradon

(Nagyvárad.) Vasárnap délelőtt 11 órakor váratlanul feltűnt a Rákóczi-ut és a Bémer-tér sarkán ifj. Horthy Miklós közismert alakja zászlósi egyenruhában, egy százados társaságában. Megjelenése az ünneplő korzó közönsége körében a meglepetés örömet váltotta ki.

Ifju Horthy Miklós a százados kíséretében a Hungária-étterembe ment és ottan helyet foglalva, villásreggelit rendelt. Háromnegyed 12 órakor elhagyták a Hungáriát, majd a Rákóczi-ut sarkán gyalog sétáltak a közönség között. A Rákóczi-úti Vöröskereszt urnánál adományokat kérő hölgyek közül az egyik adomány-megváltási jegyet kínált fel, melyet ifj. Horthy Miklós készséggel elfogadott, majd mikor az adománykérő hölgy kedvesen megjegyezte, hogy 20 pengős jegye is van, a Kormányzó Úr fia nevére adta át a 20 pengőt.

Ifj. Horthy Miklós rövid séta után visszatért biharmegyei birtokára.

Turóczy Zoltán püspök előadásával kezdődött meg az evangélikusok ünnepi hete

(Nagyvárad.) Tegnap kezdődött Turóczy Zoltán püspök részvételével a Nagyvárad-i Evangélikus Egyházközség evangélikus ünnepi hete. D. e. 10 órakor istentisztelet volt a Csáky-utcai templomban, amelyen Solymár András komédius lelkész hirdetett igét. 11 órakor dr. Váczy Elemér, az Orsz. Luther Szövetség igazgatója tartott előadást a presbiterek és férfiak részére „Az igazi presbiter” címmel. D. u. 5 órakor vallásos ünnepély volt a templomban. Az ünnepség magyát Turóczy Zoltán püspök előadása alkotta, melyben az „Evangélikus egyház ébredéséről” elmélkedett. Ezzel kapcsolatban beszélt magáról az alvásról, mint az éléhez tartozó fizikai szükségességről, leszögezve azonban, hogy nem mindenkinek és nem mindenkor lehet aludnia. Amint például nem aludhat el a tábori őrszem,

akinek ébrenlététől a tábor éjszakai nyugalma, sőt élete függ, úgy nem aludhat az egyház sem, amelyet az Isten őrszemként állított a pokol tüzeiben égő világ fölé. Minthogy azonban az egyház egyedekből áll, az a kérdés, hogy fölébred-e, minden ember személyes kérdése. Anyanyiban lesz az egyház alvó, vagy felébredt egyház, amennyiben ez egyen keresztyénysége alvó, vagy felébredt. Turóczy püspök mélyszántó beszédét méltó keretbe foglalta dr. Váczy Elemér megnyitója, melyben a Luther-szövetség céljáról és feladatairól beszélt, továbbá Garay Erzsébet hatásos szavaiata, Harsányi Anna szárnyaló éneke, Reidl Dezső debreceni diák művészi orgonaszólója és a Luther-kar énekszáma.

Az ünnepséget közös gyülekezeti ének zárta be.

Október 6-iki emlékünnepély a Hegyi Kulturházban

Balázs Zsigmond tanár mondott magasszárnyalású ünnepi beszédet.

Nagyvárad, okt. 4. Szépen sikerült kegyeletes ünnepség keretében áldozott az aradi vértanúk emlékének a Hegyi Kulturház környékének társadalma. A Himnusz eléneklése után Lévy Juliska szavalta el átérzéssel Lampert Gézának „Arad felé” című költeményét, majd Balázs Zsigmond áll. tanítónőképzőintézet tanár, mint a városi Népművelési Bizottság kiküldöttje tartotta meg nemes gondolatokban gazdag ünnepi emlékbeszédét. Az előadó megkapóan válaszolt a magyarság évszázados szabadságküzdelmeit, majd az 1848-49-es szabadságharcunkat előidéző okokat, önvédelmi harcunk lefolyását, valamint a világi drámát követő, akkori földi hatalmasságok bosszat lihegő vérengzését, melynek áldozatátul estek szá-

badságküzdelmünk hősei, akiknek azért kellett vértanuhalált szenvedniök, mert a királynak tett esküjüket kúszósen megtartották és hazánk szabadságát olyan nagyon szerették. „A magyar nemzeti és keresztény gondolat megszemélyesítői, a nemzetiségeink számára pedig fénylő útmutatók az aradi vértanúk” — mondotta a hallgatóság nagy lelkesedése közben Balázs tanár, majd lenyugvóan szép képet rajzolt az aradi Tizenhárom mindenikének egyéniségéről. „A nemzeti szabadság, becsület és méltóság jegyében megvívott szabadságharcunk hősei örök életet nyertek a magyar nemzet lelkében” — fejezte be nagyhatású ünnepi beszédét a kitünő előadó.

A közönség figyelmét mindvégig le-

kötő értékes előadás után a Kulturház műkedvelői szépen sikerült karénekszámot adtak elő, majd Emödy Gyuláné szavalta el mély átérzéssel ifj. Abrányi Kornél „Október 6” c. költeményét. Vencell Pál nagyszerű énekszáma a közönség lelkes és méltó elismerését érdemelte ki. Bezáróul a műkedvelők Urai Dezsőnek „Az erősebb” című egyfelvonásos színművét adták elő Balogh Sándor főszereplő rendezésében és Lévai Manci, Kovács Sándor, Gazdag Sándor, Horváth József, Emödy Gyula és Procsenkó Bandi lelkes közreműködésével.

A szépen sikerült hazafias emlék-ünnepély közönségének soráiban ott láttuk dr. Medvigy Ferenc felsőházi tagot, Körtsmáros László országgyűlési képviselőt, dr. Szalay Bélánét, Kis János tanítónőképzőintézet igazgatót, a Kulturház vezetőségét, élén Szedresi Andor elnökkel, valamint a Kulturház Nőszövetségének tagjait özv. Farkas Árpádné elnöknő vezetésével. P. Gy.

Megtartotta első vita-estjét az Erdélyi Párt Ifjusági csoportja

Nagyvárad, okt. 4. Mint már megemlékeztünk egykorban róla, a közel-múltban megalakult az Erdélyi Párt Ifjusági Csoportja.

As Ifjusági Csoport nagy lelkesedéssel fogott hozzá előkészítésének megvalósításához, a keresztény magyarság egyéig politikai, irodalmi és kulturális terén való kialakításához.

Az Ifjusági Csoport első vita-estjét az elmúlt hét kedden tartotta népes és lelkes értekezlet keretében. A Magyar Hírszék elmondása után Soós Lajos, az Erdélyi Párt főtitkára nyitotta meg az értekezletet, majd Csapó Zoltán üdvözölte a csoportban újonnan megjelenőket. A vita-estet Kecskés Balázs ref. lelkész kezdte meg Magyar sorskérdések c. hatalmas értekezésével. A magyarság problémáit végig vezette ezeréves történelmünkön és megállapította a magyarság történelmi formáló szerepét. Hangzott, hogy a magyar nép mindig nagy és hatalmas volt, ha öncélú, magyar politikát folytatott. Így kelet és nyugat viharai között mindig meg tudta tartani magyarságát és államiságát. Kecskés Balázs nagy hatást keltett értekezéséhez a vitacélt keretében Csapó Zoltán szövege. Kifejtette, hogy a tizenennyeg milliónyi ezeréves történelmi szerepénél és elhivatottságánál fogva, valóban vezetésre van hivatva a kelet-európai Kárpát-medencében. A magyarságot meg kell, hogy illesse a megfelelő hely az európai népek közösségében, melyre a magyarság rászolgált és ugy politikai vezetési képessége, mint magas kultúrája miatt. A mindvégig emelkedett hangú vitacélt Soós Lajos főtitkár zárószavaival ért véget. Az Ifjusági Csoport legközelebbi vita-estjét f. hó 5-én, kedden este tartja fél 8 órakor az Erdélyi Párt Magyar Házbeli helyiségében, melyre a meghívottakat magyar szeretettel várják.

ARVERÉSI HIRDETMEY

Értesítjük a t. közönséget, hogy a Sándor-utca 34. szám alatti Nagyvárad-Vásár-tér állomásunkon október 6. hó 5-én 10 órakor 15000 kg. sárgarépát és zöldséget fogunk nyilvánosan elárverezni, amelyhez a venni szándékozók azzal hívjuk meg, hogy a vevő a vételárát készpénzben kifizetni, az árut pedig elszállítani tartozik. Nagyvárad Városi Vasut Üzletigazgatósága.

Negyven éves találkozó és hősi emléktábla leleplezése a Hadapródiskolában

91 éves apa és 61 éves ezredes fia találkozása az ünnepségen

Vasárnap délelőtt nagy katonai személynél állt meg a Gábor Aron hadapródiskola főbejárata előtt. A diszörtség feszesen tisztelgett, a vezérőrnagyok vezetésével felvonuló törzstisztek elindultak az épület felé vezető úton, amelyen 40 évvel ezelőtt mint ifjú tisztek indultak neki az életnek.

Harminkét magasrangú tiszt érkezett e napra Nagyváradra, kettős céllal. Először, hogy a 40 évvel ezelőtt végzett növendékek megrendezték találkozójukat s ezt az alkalmat használták fel arra, hogy leleplezzék az első világháborúban elesett bajtársak emléktábláját. Az érkező vendégeket vitéz Paletta Géza ezredes fogadta s fényképezés után megkezdődött az ünnepség.

Gallyasi Imre nyugalmazott vezérőrnagy beszéde

Az épület feldisznított előcsarnokában hadapródjelöltek álltak diszörtség az emlékmű előtt, amelyet a nemzeti lobogó takart. A katonazenekar eljáratotta a Szózatot, azután Gallyasi Imre ny. hadbiztos vezérőrnagy mondotta el avatóbeszédét.

— Régi tanítványok összejöttünk ma az Alma Mater ősi hajlékába — kezdte beszédét. — Hosszú időn át nem volt alkalmunk megrendezni ezt a jövotelt, de a mai nap, amikor 40 éves találkozóra jöttünk össze, kiválóan alkalmas arra, hogy emlékezzünk hős bajtársainkról.

— Mi mindnyájan megtettük kötelességünket, — folytatta — de különösen megtették ők, akik legnagyobb kincsüket, életüket áldozták a hazáért a háborúban. Felvetődik a kérdés: ki a hős? Hős az, aki tudja, hogy lelki erővel meg lehet győzni a testi erőt és ezerszer tud cselekedni. Egy világ tudja, elismeri, hogy Magyarország ma is ott van a harcban, magasan lobogtatva a lélek erejét.

— Most pedig hulljon le a lepel, az évfolyam nevében elhelyezem az emléktábla babérkoszorúját és átadom az emléktáblát megőrzésre az Alma Mater mindenkorai parancsnokának — fejezte be beszédét Gallyasi vezérőrnagy.

A zenekar a Hiszekegyet játszotta, a tisztek pedig feszesen tisztelgették a hős bajtársak emléke előtt. Ezután az intézet lelkesen áldották meg az emléktáblát, vitéz Paletta ezredes pedig átvette és fogadalmat tett arra, hogy tűzérbeccsülettel minden körülmények között megőrzik és ápolják a hősök emlékét.

Ezután az iskola babérkoszorúját helyezte el Paletta ezredes, a zenekar pedig a Himnuszt játszotta.

A márványtáblába illesztett bronz plakett harc jelenetét ábrázol, alatta pedig ez a felírás olvasható:

„A volt M. kir. nagyváradai hadapródiskola 1903-as évfolyamának 1914—18. évi hősi halottai: Hauler László, Pribis István, Weinhardt Tibor, Kozma Ernő, Balogh István, Guldenfinger Ernő, Székely Aurél, Tábray Kálmán, Jekel és margitfalvi Jekel János, Pál, Heyer Gyula, Hadházy András. Példátok világitó fáklya, amely emlékezetetekre a dicsőség örök fényét árasztja. 1903—1943.”

A találkozóon résztvevők névsora

A találkozóon és leleplező ünnepségen megjelentek: Kovács József ny. vezérőrnagy, Demjén Károly ny. vezérőrnagy, Bethlenfalvy Imre ezredes volt tanárok. Az előző évfolyamból

zött e napra Nagyváradra, kettős céllal. Először, hogy a 40 évvel ezelőtt végzett növendékek megrendezték találkozójukat s ezt az alkalmat használták fel arra, hogy leleplezzék az első világháborúban elesett bajtársak emléktábláját. Az érkező vendégeket vitéz Paletta Géza ezredes fogadta s fényképezés után megkezdődött az ünnepség.

Az évfolyamtársak közül jelen voltak: Aranka László ny. őrnagy, vitéz nagybarocsi Barcsai Adám ny. vezérőrnagy, Belezna (Beezner) József ny. alezredes Csallóközi Rezső szkv. őrnagy, Csanádi Tibor ny. százados, Damó Jenő ny. alezredes, Déri Zoltán ny. alezredes, Diószeghy Dezső

Szabó János képviselő lemondott a városi törvényhatósági bizottságaiban viselt tagságairól

Nagyvárad. Szabó János országgyűlési képviselő, a nagyváradai Nemzeti Munkaközpont elnöke, mint értesülünk, lemondott több városi tisztségéről. A lemondást az alábbi levélben jelentette be dr. Hlatky Endre városi főispánnak:

Mélyen tisztel Főispán Ur!

Bátor vagyok e levélben, mint a nagyváradai Nemzeti Munkaközpont elnöke, építőmunkás bejelenteni, hogy a sok munkától való megterhelés miatt a mai napon, mint Nagyvárad thj. város törvényhatósági bizottságának tagja lemondok az összes bizottságokban viselt tisztségekről.

A lemondásra valóban a sok munka készlet, mert szerintem nem vállalhatok olyan tisztséget, amely megköveteli a pontos, jó munkát a közösség, Nagyvárad minden polgára részére.

Mintegy másfél éve úgy személyesen, mint egy munkás küldöttségén keresztül kértük a várost, annak tisztelt vezetését, a Főispán Urat és megelőzőleg, hogy legalább még egy helyi biztosítassék Várad munkásságának a városi tanácsban. A kérés a legminimálisabb volt a dolgozó társadalom nevében. Ugyanakkor két megürcsedett ember két igen fontos közület vezetőivel méltóztattak betölteni, ami a munkásság szerint is helyesen történt. Mi azért csak érezzük, hogy nem vagyunk megfelelően képviselve. Szeptember 30-án a város törvényhatósági bizottsága közgyűlést tartott, amelyen távollétem miatt nem vehettem részt. Szomorúan állapítja meg a munkásság, hogy az időszerű munkás-kérdésekkel e közgyűlésen dr. Patzkó Elemér országgyűlési képviselő kivételével senki sem foglalkozott. Nagyon helyesen mondotta, „sokan vannak a

ny. számvevőszéki főigazgató, szkv. őrnagy, Eglis István szkv. őrnagy, Elek Emil ny. ezredes, Farkashidv (Funk) József ny. ezredes, Gallyasi Imre hadbiztos vezérőrnagy, Gencsi Jenő m. kir. postafőfelügyelő, magyarizségi Lszépy Kálmán ny. százados, Kepplinger Géza rendőrfőfelügyelő szkv. százados, vitéz Kiss István ny. alezredes, vitéz Körmeny Géza ny. ezredes, Lonkay (Lovencz) Károly ny. alezredes, Murányi Miklós ny. alezredes, Nábráczky István ny. őrnagy, Némethy József ny. ezredes, vitéz Papp Béla ny. ezredes, vitéz Péchy Gábor ny. ezredes, vitéz Poós Rezső ny. ezredes, Szundy Géza ny. alezredes, Tarczali Árpád ny. százados és Zsidi István ny. ezredes.

Nagyon megható jelenet volt a 91 éves Papp Imre ny. kaptalani főtiszt találkozója 61 éves fiával Papp Béla ezredessel.

Az ünnepséget tisztibéd követte, majd a vendégek a délutáni gyorsal elutaztak Nagyváradról.

bizottsági tagok közül, akik mióta ebben a testületben helyet foglalnak, soha még fel nem szólaltak.” Beszéd további részében „unalmas taposó malom” jellegűt használ, amely az egészséges kritika teljes elsovadását jelenti. Mindég felszínen tartottam és kértem, hogy a bizottságban már csak azért is megkivántsuk a kért tagság a munkásságunk, mert ha engem ülések idején a kötelesség más-hova szólít, a munkásság azt mondja, „azért távozott az elnök, a vezetőnk más városba, hogy ne kelessen szó: emelni az időszerű munkás-kérdésekben.”

Lehet, hogy ezen indokot, ami jogos, sokan nem veszik komolyan, de én, aki felelősséggel tartozom közéleti munkásságomért, megfontoltan, komolyan kell, hogy vegyem.

Minden időben az egyes bizottságokban, albizottságokban, valamint a közgyűlések keretében mindég erőmhöz mérten képviseltem, különösen a város munkásságának ügyét és mindég teljes nyugodtsággal, tárgyilagosan tártam fel az időszerű dolgokat, szem előtt tartva a város vezetőinek nehéz munkáját ebben a háborús időben.

A lemondásomat ismétlem, a fizikai lehetetlenség, a reám nehezülő sok munka idézte elő. Munkámat tovább haladva, nem tekintve éjt, napot végezni fogom, mert ez a kötelességem s minden magyarnak kötelessége napjainkban.

Kérem a lemondásomat méltóztasson megértően tudomásul venni. Maradok őszinte nagyrabecsúlással

Nagyvárad, 1943 október 2.

igaz híve: Szabó János építőmunkás, országgyűlési képviselő.

49 év óta törvénykezést kezdte el tárgyalni a nagyváradai törvényszék

Nagyvárad, okt. 4. Erdekes baromfiárdrágítási ügyet kezdett el tárgyalni ma délelőtt a nagyváradai törvényszék. Grünwald József és 48 társa ült a vádlottak padján. A negyvenkilenc vádlott részben nagyvárad, békéscsabai és részben kolozsvári lakosokból tevődik össze. A vád szerint 1942 januártól július haváig libát, tyukot, pulykát és több más baromfit vádoltak össze és adtak el üzoraárakon. A mai tárgyalásra azonban a szépszámu vádlott-sereg-ből 11 nem jelent meg, ezért a tárgyalást elnapolták.

Erdélyi polgármesterek Nagyváradon

Nagyvárad. Mint megírtuk, Kolozsvár, Marosvásárhely és Szatmárnémeti város polgármesterei Nagyváradra érkeztek és itten dr. Soós polgármesterrel és a város vezetőségével fontos megbeszéléseket folytattak. A polgármesterek szombaton megtekintették a város nevezetességeit és hosszú időn át tanulmányozták a legutóbbi építkezéseket. Vasárnap délelőtt a városban érkezleket tartottak, amelyen dr. Hlatky Endre városi főispán elnökölt.

Délután 2 órakor az előkelő vendégek a Hungária-étteremben ebédelték és közben lapunk munkatársának nyilatkoztak a Nagyváradon szerzett tapasztalataikról. Dr. Mátyás marosvásárhelyi, dr. Keledy kolozsvári és dr. Csóka szatmári polgármesterek egyhanguan a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak az egye szépülő és fejlődő Nagyváradról. Különösképpen megragadta figyelmüket a város elhanyagolt utjainak rendezése, a felépült népfürdő és egyéb épületek, melyek egyre jobban kidomborítják a város fejlődését. Az ebédén 32 tagú társaság vett részt, majd a polgármesterek autón visszautaztak városaikba.

Az értekezleten Soós István polgármester üdvözölte a megjelenteket és örömeinek adott kifejezést, hogy az erdélyi törvényhatósági jogú városok polgármestereinek összejövetele megvalósulhatott. Szavaira Keledy Tibor kolozsvári polgármester válaszolt. Az értekezlet ezután megvitatta a városokat közösen érdeklő kérdéseket, mindenképp a közellátási problémákat tárgyalták és elhatározták a polgármesterek, hogy közös emlékiratot terjesztenek az illetékes minisztériumokhoz, amelyben rámutatnak a nehézségekre és megoldási módokat javasolnak. Légitalmi, lakáshivatali és szervezési ügyekkel foglalkoztak még a polgármesterek és minden kérdésben egyöntetű vélemény alakult ki közöttük. Elhatározták, hogy értekezleteiket rendszeresítik és Soós Istvánt bízták meg a következő értekezlet helyének és idejének megállapításával.

VILÁGHIRŰ MAGYAR ÉLETTAN-TUDÓS HALÁLA. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Raul France, a világhírű magyar élettantudós vasárnap este rövid szenvedés után 69 éves korában Budapesten meghalt. Összesen 70 könyve jelent meg. A Bios című könyv Németországban egymillió példányban fogyott el és minden kultúrnyelvre lefordították. Az utóbbi 14 évben Raguzában élt feleségével és ott írta leghíresebb könyveit. A nehéz viszonyok kényszerítették arra, hogy visszatérjen Budapestre, ahol most meghalt.

SZÍNHÁZ

Nagy sikerrel mutatkozott be a Szigligeti Színház operett együttese a Mária főhadnagy felújításán

A Szigligeti Színházban vasárnap este a *Mária főhadnagy* című nagyoperett került színpadra ez alkalommal bemutatkozott az operettgyűjtés néhány kiváló tagja, akiknek szerződöttese igen nagy nyereséget jelent. Bálint hadnagy szerepét *Gulácsy Albert*, az új bonviván játékosát a feleség szerepét a közönség tetszését. Kellemes megjelenésű, meglehetősen színész *Gulácsy Albert*, aki különösen szerepének lírai részeit megnyerő módon, jelentős énekudással énekelte. Bár ezt a szerepet beugrászerűen vette át, játékában csak itt-ott mutatkozott némi határozatlanság, ami azonban korántsem jelenti a színpadi rutin hiányát. Kétségtelen, hogy az ő színészi értékei nagymértékben fognak hozzájárulni ahhoz, hogy ebben az évadban jó operettelőadások legyenek. *Antonia szerepét Balogh Julia*, az új primadonna énekelte. Tekintettel a mai túlnyomóan operettre épített játékközpont, mondhatnánk elhatározó pillanatot a primadonna bemutatkozása s meg lehet állapítani, hogy Balogh Juliára kedvezően dőlt el ez a pillanat. Fellépésének biztonságos, hangjának tisztasága és ereje, játékának könnyedsége mind olyan tulajdonságok, amelyek alkalmasak a közönség meghódítására. Minden jelenete után zajos tapsokkal jutalmazta a publikum. Kisebbségi szerepében *Antal Erzsébet* rögtön éreztette művészi képességeit, amelyek bizonyára az ő nagy színészi multjához méltóan fognak kibontakozni előtűnik, ha nagyobb feladatokat kell megoldania. A közönség szeretettel fogadta régi kedvenceit is, különösen *Göndör Klárit*, akinek megjelenésekor virágos és szünni nem akaró taps fogadott.

Lucifer: Kiss Ferenc, kedden és szerdán es a „Közember tragédiájába”

Horváth Jenő, Lucifer alakítóját hirtelen behívták katonának és a színház igazgatója végig telefonálta az ország minden nagy színházát, hogy a hírdetett Tragédia-előadásokra Lucifert szerezzék. Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház örökös tagja, színházunk szorult helyzetére való tekintettel elvállalta kedde és szerdára a vendégszereplést és ezen a két estén át parádés szerepében gyönyörködhetik Váradi közönsége művésztársában. A szerdára hírdetett *Árva László* helyett — Horváth Jenő távozása folytán — szintén *Az ember tragédiája* kerül műsorra Kiss Ferencel. Mindkét előadás rendez. helyárral lesz megtartva, kedvezményes szelvények érvénytelenek.

TÁBORNOKNE. Csütörtökön bemutatkozó előadásban mutatja be a színház első operettgyűjtését, a budapesti Uj Magyar Színház nagyszerű udonságát, a *Tábornokne*, amely darab aztán szorososan kerül színpadra egy álló hétig egyelőre. Ebben a darabban fog bemutatkozni *Antal Erzsébet*, a nagyszerű új anyaszínésznő. Hamvay Lucy vígjátéki primadonna, *Gulácsy Albert* bonviván, *Lendvai Lajos* jellemkomikus és *Barna György* táncos s iheder.

FIGYELEM! *Az ember tragédiája* hétfőn, kedden és szerdán is pontosan 6 órától kezdődik. A többi előadások pedig pontosan háromnegyed 7 órakor kezdődnek.

Végetért a nyári szünet az Ipartestületben

(Nagyvárad.) Kéthónapi szünet után, most tartotta meg 7-ik rendes elöljárósági ülését a nagyvárad-i Ipartestület. Az ülésen az elöljárókon kívül megjelent dr. *Kazó Károly* iparhatósági biztos, dr. *Olasz Vilmos* iparkamarai főtitkár és *Madarassy Gyula* tanoncskolai igazgató is.

A Hiszekegy elmondása után *Szabó Károly* elnök üdvözölte a megjelenteket, majd behatóan ismertette az elmúlt két hónap fontosabb eseményeit. Ezután az iparosság súlyos kérdését, a tűzifa beszerzés ügyét vitatták meg. Eszerint tárgyalásokat folytattak *Hatvani Sándor* nagyvárad-i tűzifakereskedővel, valamint *Megyeri János* erdőkereskedővel és nagykereskedővel. A nagykereskedő részére 100.000 pengő kiutalását tárgyalják meg.

Dr. *Kazó Károly* iparhatósági biztos a faügy megtárgyalása közben arra kérte az elöljáróságot, hogy ezt az ügyet vegyék le a napirendről, mert nem tartozik az elöljáróság feladata körébe. A felszólalás után az elöljáróság úgy döntött, hogy ebben az ügyben későbbi időpontban az igénylő ipartestületi tagok adják meg a szükséges felhatalmazást a pénz átutalására vonatkozólag.

Az elöljáróság ezután két ipartestületi tisztviselő ellen hozott fegyelmi határozatot, melynek értelmében ezen tisztviselőket fejenként ötven pengő pénzbírságra büntette és doroglásban részesítette. Több ipartestületi tisztviselő ügyének megtárgyalása után, a beérkezett segélykérések ügyét tárgyalják. Ennek során öt iparosnak havi segély kiutalását határozták el.

Az elöljárósághoz több kérés érkezett be időelőtti tanoncsfelzabardítás ügyében. Az elöljáróság valamennyi kérést — miután nem volt kellően indokolva — elutasította. Végül az elöljáróság elhatározta, hogy október 7-én, este 7 órakor rendkívüli ülést hívnak össze, melynek egyedüli tárgysorozata a szolgálati és fegyelmi szabályzat letárgyalása lesz. Elfogadta az elöljáróság *Szabó Károly* elnöknek azt az indítványát, mely szerint a népművelési iskolákba járó iparostanulók részére 100 pengő költséget utalnak ki. Az indítványt egyhangúlag elfogadták.

Miután az elöljárósági ülés közben megállapítást nyert, hogy időközben több elöljáró eltávozott, az ülés határozatképtelen lett, ezért félbenmaradt elöljárósági kérdéseket a jövő havi elöljárósági ülésen tárgyalják le.

Jádretemén házat vásárolt a város gyermeknyaraltatás céljára

287 fiú- és leánygyermeket nyaraltatott az idén a város Szociális ügyosztálya

Nagyvárad, okt. 4. Most állítják össze a részletes kimutatókat a város szociális ügyosztályának gyermeknyaraltatási akciójáról. Június 21-től szeptember 11-ig összesen 287 fiú és leánygyermek nyaralt Jádretemén, 67 gyermekkel több, mint a tavalyi nyaraltatási akció során. Míg tavaly kéthetes időtartamokra osztották fel az évadot, az idén minden gyermekcsoport három hétig időzhetett Jádretemén.

A felügyeletet mindvégig az ügyosztálynak ugyanaz a gondozónője végezte, akinek minden csoportnál más-más tisztviselőnk, részint a szociálpolitikai ügyosztály gondozónői, részint egyéb ügyosztályoknak a szociális munkában jártas alkalmazottai segítettek.

A nyaraltatást nagymértékben meg-

könnyítette, hogy a város erre a célra házat vásárolt Jádretemén s azt megfelelően berendezte. Ezzel végképp helyhez kötötték a nyaraltatást, ami kétségtelenül bevált. Kivánatos volna további vásárlásokkal bővíteni a már meglévő berendezéseket.

Annak ellenére, hogy *Jádvölgye és Jádreteme* között most már nem közlekedik naponta az iparvonat, zavartalanul folyt a gyermeknyaraló telep élelmiszereket való ellátása. A hűtőellátást a polgármester biztosította azzal, hogy a városi kontingens terhére elegendő mennyiségű húst utalt ki. A tejellátást pedig három tehén kiszállításával biztosították, úgyhogy a gyermekek mindennap bőségesen juthattak friss tejhez.

Hadiárvák és sokgyermekes családok gyermekei a nyaralók között

A nyaraltatásra való kiválasztásnál egészségügyi és szociális szempontok érvényesültek. Alapos orvosi vizsgálatnak vetették alá a kijelölt gyermekeket s a fertőző betegségekben szenvedők nem jöhettek tekintetbe, csupán a betegségre hajlamosak, akiket orvosi vélemény alapján osztottak be az egyes csoportokba és különleges gondozásban részesítettek. Ezenfelül előrendű szempont volt, hogy a hadbavonultak gyermekeit, azután pedig a sokgyermekes szegény családok gyermekeit juttassák a nyaralás előnyéhez. A kimutatóból megállapítható, hogy a gyermekek túlnyomó részének napszámos, munkás vagy szerény körülmények között élő kispáros az édesapja.

A nyaralásra küldött csoportokat úgy válogatták össze, hogy az egyik turnusban csak fiúk, a következőben csak lányok indultak el. Az életkorra is figyelemmel voltak a csoportok összeállításánál, nehogy azokban nagy kor-különbségek legyenek.

A gyermekek kivétel nélkül jól érezték magukat a jádretemei nyaralótelepen. Megtörtént, hogy az első napokban homvágy vett erőt a kicsinyeken, de mielőtt hozzászoktak a környezethez és a közösségi élethez, annyira megszerették a telepet, hogy a három hét elmúltával szomorúan távoztak Jádreteméről.

A nyaraltatás általában igen szép eredménnyel zárult. Testsúlyban ugyan

nem mutattak nagy gyarapodást a gyermekek, ami a levegőváltásnak tudható be, de valamennyien megerősödtek és makkegészségesen tértek haza. A nyaralás eredménye főként a szervezet ellenállóképességének fokozásában nyilvánul, míg a testsúlyban való gyarapodás a legtöbb gyermeknél a nyaralás után itthon eltöltött hetekben mutatkozott.

Távíratilag üdvözölte Nagyvárad Herczeg Ferencet és Beöthy Lászlót

Nagyvárad, okt. 4. Nagyvárad is csatlakozott ahhoz az országos ünnepeléshez, amelyben a nemzet a 80 éves írófejedelmet részesítette. A legutóbbi városi közgyűlés felhatározta, hogy távíratilag üdvözli *Herczeg Ferencet*. Ugyanekkor távíratilag köszöntötte a város *Beöthy Lászlót*, a felsőház alelnökét, aki 50 évvel ezelőtt foglalta el a főispáni széket Nagyváradon.

Herczeg Ferenc
(Uj Idők szerkesztősége)

Budapest.

Andrássy út 16.

Nagyvárad thj. város törvényhatósági bizottsága a mai napon tartott közgyűlésén meleg szeretettel és elismeréssel emlékezett meg *Nagyméltóságod nyolcvanadik születésnapja alkalmából* azokról az érdemeiről, amelyekkel mint irodalmunk büszkesége és közéletünk egyik hívatott vezetője a magyar nemzet gondolatvilágának kialakításához és előhaladásához hozzájárult.

A visszatért Nagyvárad város közönsége különösen hálával emlékezik meg *Nagyméltóságodnak elnyomatásunk éveiben az országtól elszakított részek visszatéréseért vívott békés küzdelemben folytatott nagyrtertkü vezető és irányító munkásságáról.*

Nagyvárad thj. város törvényhatósági bizottságának megbízásából a város közönségének *Nagyméltóságod* iránt érzett szeretetét és nagyrabecsülését kifejezve, kéri a Mindenhatót, hogy továbbra is áldja meg *Nagyméltóságod életét és működését* és tartsa meg nekünk sokáig jó egészségben a magyar nemzet javára.

Dr. Soós István,
polgármester.

Beöthy László
a felsőház alelnöke

Budapest.

50 éve annak, hogy *Nagyméltóságod* Nagyvárad thj. város főispáni székét elfoglalta.

Az elmúlt 50 év alatt pozícióiban lakodatlan energiával szolgálta a város és az ország közügyeit. Ez a jól és lelkiismeretesen végzett munka, városunk minden lakójából a tisztelet, a hála és igaz nagyrabecsülés érzését váltotta ki.

Ezeket az érdemeket méltatta ma Nagyvárad thj. város törvényhatósági bizottságának közgyűlése s határozattal kimondotta, hogy *Nagyméltóságod ezen évforduló alkalmával szívből üdvözli s kéri az Isteni Gondviselést, hogy a Haza és mindnyájunk javára még sokáig tartsa meg.*

Dr. Soós István,
polgármester.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

MEGÉRKEZETT VICHYBE AZ ÚJ MAGYAR KÖVET. (MTL.) A NTL. jelenti: Bobrik Arno, a Vichybe kinevezett új magyar követ szombaton megérkezett állomáshelyére.

A NEMET LEKTORATUSON mindennap 5-8-ig vannak a beiratások. **Tanfolyamok kezdete október 5-én.** Kérjük a beiratásokat ezen a héten esz. közölni.

LÉGIRIADÓ VOLT LONDONBAN. Amsterdam. (MTL.) A NTL. jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint Londonban október 3-ára virradó éjszaka légiriadó volt.

Orvosi hír. Dr. Szedlák Ödön áll. kórházi főorvos, ideggyógyász szabadságáról visszatért. Szilágyi D.-u. 12.

DOKTORRAAVATÁS. Adorján Endre közkedvelt érmihályfalvai ügyvédet a kolozsvári egyetemen f. hó 2-án doktorrá avatták.

A NEMET LEKTORATUSON mindennap 5-8-ig vannak a beiratások. **Tanfolyamok kezdete október 5-én.** Kérjük a beiratásokat ezen a héten esz. közölni.

A Gutenberg Dalkör szerdán este 8 órakor rendes dalpróbát tart, melyre a tagok pontos megjelenését kéri a dalkör vezetősége.

AZ ERDÉLYI PÁRT RÉTI KÖRZETÉNEK VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSE. Az erdélyi párt réti körzete október 6-án, szerda este fél 8 órakor tartja ezekéas választmányi ülését az Európa-étterem külön helyiségében. Tekintettel október 6-iki nap ünnepélyessé-
 gére, az értekezletet ennek szellemében tartják meg. Az ünnepi megemlékezést Balogh József főmérnök, a MÁV fűtőház főnöke, az Erdélyi Párt réti körzetének alelnöke tartja. Megemlékezés után Soós Lajos főtitkár a párt munkájáról és szervezési kérdésekről tart előadást.

A NEMET LEKTORATUSON mindennap 5-8-ig vannak a beiratások. **Tanfolyamok kezdete október 5-én.** Kérjük a beiratásokat ezen a héten esz. közölni.

AZ ORSZAGOS HADIGONDOZO SZÖVETSÉG Nagyvárad Csoportja értesíti tagjait, hogy hivatalos óráit régi helyiségében, Teleki utca 3. szám alatt hétfőn, szerdán, pénteken d. e. 10-1 óra között újra megtartja. Egyben felkérjük tagjainkat, hogy a nyári szünet miatt elmaradt tagdíj befizetéseiket rendezni szívekedjenek. Dr. Hlatky Eudréné s. k.

BULGÁRIA FÜGGETLENSÉGENEK ÉVFORDULÓJA. Szófia. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Bulgária függetlenségének évfordulóját vasárnap a székesegyházban ünnepelte meg. Egyidejűen ünnepelték az elhunyt III. Boris cár trónralépésének évfordulóját, ami 1918 október 3-án történt. Október 6-án az országgyűlés III. Boris király halála óta eltelt 40-ik napon Bulgária valamennyi templomában és a külföldi bolgár templomokban gyászmisé-
 t tartottak.

FELHÍVÁS A LEVENTÉKHEZ! Felhívom az atlétikai szakosztály tagjait, hogy folyó hó 5-én este 6 órakor az Erzsébetligeti sportpályán jelenjenek meg, az október 6-iki kegyeleti staféta 10-es csapat tagjainak válogatása céljából. Szakosztályvezető.

Pénzt lopott a szállodában egy állítólagos egyetemi hallgató. Nagyvárad, október 4. Különös lopás történt tegnap a Hunnia szállodában. Egy szállodai vendég, aki magát Terényi Mária lajossal azonosítva jelentette be és állítása szerint 19 éves és a mezőgazdasági szaktanárnokképző II. éves hallgatója, lopás gyanújába került, mert a jelek szerint egyik szállodavendég 300 pengőt tartalmazó pénztárcáját ellopta. A rendőrség kihallgatta a gyanúsított leányt, aki egy ideig tagadta a lopást, majd végül beismerte, hogy valóban eltűntette a pénztárcát, sőt meg is jelölte annak rejtékhelyét. Miután a rendőrség a bizonyítékot megszerelte, lopás büntette miatt folytatni kezdte az eljárást, egyúttal bevezette a nyomozást abban az irányban, hogy a bejelentett személyazonosság mennyiben fedj a valóságot. A megtevével leány apját magasabbrangú katonatisztnak tünteti fel.

Ünnepségek október 6-án

A nagyvárad-i társadalmi egyesületek Nemzeti Együttműködése felkéri taggyűléseit, hogy október 6-án a városháza közgyűlési termében este negyed 8 órai kezdettel rendezett ünnepségen képviseltesék magukat.

Nemzetvédelmi Keresztesek!

Az Országos Nemzetvédelmi Szövetség nagyvárad-i szervezete felhívja tagjait, hogy október 6-án a Tűzharcos Székházban este negyed 8 órakor kezdődő hazafias ünnepélyen jelenjenek meg.

Ünnepély a városháza közgyűlési termében

1. Híszkegy. Éneklé a Nagyvárad-i Magyar Dalkör Andrási Ede zenetanár vezetésével.
 2. Ábrányi Emil: Tizenhárom. Szavaltja Kállay Margit, a Zrinyi Ilona női kereskedelmi iskola növendéke.
 3. Ünnepi beszéd. Elmondja dr. Ince Gábor ref. lelkes.
 4. Vitéz Somogyváry Gyula: A díszmenet. Szavaltja Lakatos Gyula, a Katolikus Legényegylet tagja.
 5. Himnusz. Éneklé az ünnepély közönsége a Nagyvárad-i Magyar Dalkör vezetésével.
- Az ünnepély kezdete legpontosabban este 1/4 8 órakor.

Ünnepség a Tűzharcos Székházban

1. Híszkegy.
 2. Zászlótisztelgés.
 3. Szavalt. Pappváry Elemérné: Magyar Híszkegy. — Takács Endre.
 4. Ünnepi beszéd: Szabó János képviselő.
 5. Szavalt.
 6. Zárószó.
 7. Zenekari szám. Levente egyesület zenekara.
- Az ünnepély kezdete este negyed 8 órakor.

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület

vezetősége Nagyvárad Város Iskolánki-
 vüli Népművelési Bizottságának keretében, tagjai és az érdeklődő közönség részére, saját székházának nagytermében (Mezey Mihály-utca 4. szám) 1943 október 6-án délután 6 órakor október 6-iki emlékünnepelet rendez, melyen

Rendkívüli Ufahíradó!

MUSSOLINI kiszabadításáról

csak szerdáig! Kizárólag a BELVÁROSI-ban

CSALÓDÁS

KARÁDY legújabb filmje!

Az új zárórarendelelet következtében f. hó 7-től (csütörtöktől) előadásainkat mindennap

3, 5 és 7 órakor

kezdjük

APOLLO Filmszínház
 BELVÁROSI Filmszínház

CASINO Filmszínház
 KORONA Filmszínház

zeneszámok, szavaltatok és a Népművelési Bizottság kiküldöttjének ünnepi beszéde alkotják a nívós műsort.

A Nemzeti Munkaközpont ünnepélye

1. Híszkegy. Epitók Dalkör.
 2. Zenekari szám. Köler Béla: Templomszentelési nyitány. — Városi Vasút „Árpád” zenekara Bornemissza Zoltán karnagy vezetésével.
 3. Szavalt. Móra László: Október 6-án. — Fazekas Imre.
 4. Ünnepi beszéd. — Dr. Hlatky Endre főispán.
 5. Dalárda szám — Carmen Dalkör
 6. Szavalt. Radványi Kálmán: Magyar Te Deum. — Magyar József.
 7. Záró szó. — Nagy István NTK titkár.
 8. Zenekari szám. Fantázia Erkel Ferenc Bánk Bán c. operájából. Himnusz és Rákóczi induló. — Városi Vasút „Árpád” zenekara.
- Az ünnepély kezdete este negyed 8 órakor.
- A fenti ünnepélyvel egyidőben van a Városházán és a Tűzharcos székházban emlékünnepelet. A Tűzharcos Székházban ünnepi előadó: Szabó János képviselő.
- A Nemzeti Munkaközpont 9 taggal képviselteti magát a városi ünnepélyen és 5 taggal a Tűzharcosok Szövetségénél.
- A Nemzeti Munkaközpontban képviselteti magát a Nemzetvédelmi Keresztesek szervezete 5 taggal, a Vitézi Szék 5 taggal és a Tűzharcosok 5 taggal.

Ünnepélyek a Népművelési keretében

A nagyvárad-i Carmen cipőgyár hadiüzemi munkássága Nagyvárad Iskolánki-
 vüli Népművelési Bizottságának támogatásával 1943 október 5-én, kedden este 7 órai kezdettel nagyszabású Október 6-iki emlékünnepelet rendez a Református Kulturház (Gróf Teleky Pál-
 utca 27.) nagytermében. A Magyar Híszkegyet, Munkaközpont, Mondóhősök voltak oké. dalmozd. és a Himnusz

éneklé a Carmen dalkara Lukács László karnagy, zenetanár vezetésével. Tizenhárom munkáseleány áldoz a tizenhárom aradi vértanu emlékének (szövegek Bajza József, Móra István, Ábrányi Emil után). Ünnepi beszédet tart Balázs Zsigmond tanítónokképző-intézeti tanár. Ifj. Ábrányi Kornél Október 6. című költeményét szavaltja Kiss István munkás. Záróbeszédet mond Gnadig László főhadnagy, hadiüzemi személyzeti parancsnok, a szép és nívós ünnepélyre a belépés díjtalan. Pontos megjelenést kér a rendezőség.

A Nagyvárad-i Városi Villamos Művek vezetősége Nagyvárad város Iskolánki-
 vüli Népművelési Bizottságának támogatásával, hadiüzemi munkássága részére, 1943 október 6-án délután fél 4 órakor, az üzemi helyiség nagytermében. (Sánc-utca 32. szám), 1849 október 6-ának emlékére Múzos Szünetet rendez. A műsoron két alkalmi szavalt, a hőök emlékének való áldozás és a Népművelési Bizottság kiküldött előadójának, Kiss János igazgatónak ünnepi beszéde szerepel.

Üzenet a nagyvárad-i m. kir. állami Szent László gimnázium tanulóifjúságának

Szeretettel szölok hozzátok Nemes Ifjúság. Emlékeztetek október 6-án. Lelkettek teljék meg dicső multunk nagy, felemelő emlékével. Vértanúink mártírjaink osodálatos igézete fogja meg lelketeket, bátorítsa szíveteket, acélozza meg izmaitokat, ébresszen hős tettekre elszántságot akaraterőtökben hazánkért, magyar nemzetünkért, hitünkért, szabadságunkért. Menjettek el Nagy Sándor emléktáblája mellett, vagy Szocsay Imre szobra előtt, kegyetek előtt emeljétek kezeteket sapkátokhoz, s küldjétek egy hálaadó fohászt a Mindenható Istenhez, hogy adta Öket nekünk.

Jakó Albert, igazgató

Panaszas levél

Kaptuk az alábbi sorokat: Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Miután az alább történt eset Nagyváradon mindennapos, kérem szíveskedjék soraimat az ügy közérdekű volta miatt való tekintettel leközzölni!

Tegnap kerékpáron egyik iparos-társunk lakására igyekeztem. Amikor a Vörösmarty-utca 199. számú ház elé értem, nem vettem észre, hogy az üzemeiktől ott maradt földhányás, mintegy 25 cm. magasra kiemelkedik. Emiatt aztán az a szerencsétlenség ért, hogy kerékpárom felborult és csak a véletlen szerepének köszönhettem, hogy kezem lábam el nem törött. Azonban így is kórházi kezelés alá kerültem. Szeretném a történeteket a városi rendszertnek tudomására hozni már csak azért is, hogy hasonló súlyos eset ne forduljon a jövőben elő. Maradtam hazafias tisztelttel: Ifj. Póros Lajos, nagyváradai polgár.

BAJTÁRSI PARANCS! Október 6-án, este 7 óra 15 perckor rendezendő Táborszórási ünnepélyre felkérjük a Nagyváradai Főcsoporthoz tartozó összes tűzharcos bajtársakat hiánytalanul való megjelenésre. Az ünnepi műsor sorrendje: 1. Zászló tisztelés, irányítja vitéz Papp Sándor hdgy. 2. A táborozás megnyitása, tartja vitéz Báthory Szűts Sándor vezérőrnagy, elnök. 3. Megemlékezés, tartja Bodó Albert zts. 4. Szavaltat. Péter Miklós tűzharcos bajtárs összehívása. 5. Ünnepi beszéd, tartja Szabó János orsz. gyűlési képviselő. 6. Szavaltat, elmondja egy nemzetvédelmi kereszties bajtárs. 7. Záró beszéd, tartja Soltész Kalmán M. Ö. Sz. elnök. 8. Táborozást zárja vitéz Báthory Szűts Sándor vezérőrnagy. 9. Zászló elvonulás. Szózat. **Elnökség.**

Leütötték egy budapesti banktisztviselőt a „Makkhetes” előtt. Nagyvárad, október 1. Halasi Emil budapesti banktisztviselőt menyasszonyával való sétálása közben a nagyváradai Makkhetes-hez címzett vendéglő előtt ismeretlen tettesek leütötték. A szerencsétlen ember jobb halántékára és fültővére kapta az ütéseket. A mentők a közpórházba szállították. Állapota nem súlyos s a beszállítás után rövidesen saját lábán tért haza.

SÜLYOS SZERENCSETLENSÉG A RONTÓI ÁLLOMÁSON. Tegnap jelentették a nagyváradai mentőállomásnak, hogy Rontó közúton, a vasúti órház mellett súlyos szerencsétlenség érte a vasúti altsízi felelősét. A mentők azonnal a helyszínre siettek, ahol megállapították, hogy a szerencsétlen asszonynak egy megvadult tehén nekirentett és szárját a gyomrába döfte. Súlyos sérülésével azonnal a kórházba kellett szállítani és gyomrán azonnali műtétet kellett végrehajtani. A súlyosan sérült asszony állapota életveszélyes.

TŰZ A RÉT UTCÁBAN. Vasárnap éjjel Szabó József próbarendőr telefonon felhívta a tűzoltókat és jelentette, hogy a Rét-utca 35. számú ház istállója kigyulladt. A tűzoltók Deli József tűztervező-ormester és Szabolcski Dezső tűzormester vezetésével azonnal a helyszínre siettek, ahol megállapították, hogy a tűz szerencsére nem volt nagyobb kiterjedésű és azt azonnal el is fojtották.

Kávéházakban és színházokban kért a **MAGYAR LAPOK** at.

SPORT

Pompás jétékkel sem tudott győzni a NAC Ujpesten

Sorra kikapnak a vezető csapatok vasárnap

A Nemzeti Bajnokság ötödik fordulója is megkezdte a maga vaskos meglepetéseit. A NAC elvesztette veretlenségét. Az újonc DVSC megverte a bajnok Csepelt, a Fradi pedig Kispesztent hagyta a két drága bajnoki pontot. A bajnoki táblázat el-

csoportja azonban nem változott, mert a nagyváradai zöld-fehérek jobb gólaránnyal tovább is tartják az első helyet. Középen a Ferencváros a 9., a Csepel pedig a 11. helyre szorult. A sereghajtók sorrendjében semmi sem változott.

Ujpest—NAC 2:1 (0:0)

20 ezer néző. Játékvezető: Harangozó.

A mérkőzésre a két csapat a kiváló felállításban állt ki:

Ujpest: Tihanyi, Balogh II., Bíró, Balogh I., Rózsa, Széphegyi, Pozsonyi, Szusza, Várnai, Zsengeller, Penderi.

NAC: Vécsey, Mészáros, Onody, Szegedi, Juhász, Deményi, Kovács II., Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.

A nagyváradai csapat elszívta az első vereségét az erősen feljavult újpesti együttestől. A NAC általában jóval többet támadott, mint ellene, azonban a saját maga által diktált erős iramot 10 emberrel nem bírta. Kovács II. ugyanis a második félidő 15. percében megsérült úgy, hogy a mentők vitték el. A mérkőzés iránti igen nagy érdeklődést a szokatlanul nagyszámú nézőközönség is igazolta.

Az Ujpest már az első percben pompás támadást vezet le. Zsengeller kiugratta Várnait, akinek labdáját Pozsonyi kevéssel a kapu mellé fejelte. Egy perc múlva Várnai lövést Vécsey a gólvonalon fogta. Az Ujpest erős iramot diktálva a játékidő elején némi fölényben volt. A 7. percben előrehúzódott Balogh I., a jobbkapufa mellé rugja a labdát. Azután a nagyváradai együttes is feljött és a 14. percben Tóth II. lefutott a labdával, közeli lövése azonban elkerülte a célt. A NAC különösen balszárny révén veszélyeztetett: gyakran. A 20. percben Bodola szabadrugását Tihanyi a belső léce alól huzta le. Öt perc múlva Bodola újabb szabadrugását védte az újpesti kapus bravurosan. A NAC egymásután vezetett továbbra is a támadásokat, de az Ujpest védelme jól működik. A 40. percben Várnai egy ártatlannak látszó lövést Vécsey kétszer is kiejti.

Szünet után Tóth III. kieselte a védelmet, közeli lövést azonban Tihanyi szöglet árán mentette. Az 5. percben Kovács II. megsérült úgy, hogy a mentők vitték el és a nagyváradai együttes ettől kezdve tíz emberrel játszott, mégis jöideig fölényben maradt. A 12. percben Tóth III. gólját a játékvezető lesállítás miatt nem ítélte meg. A 15. percben hasonló volt a sorsa Zsengeller góljának, amelynél a csatár előzőleg kézzel érintette a labdát. A 16. percben Barna lövése felső kapufáról pattant vissza. A nagyváradai együttes pompás összejátékával és biztos labdavezetésével nagy fölényt harcolt ki. A saját maga által diktált iramot azonban tíz emberrel nem bírta sokáig. A 22. percben Zsengeller jobbszélről beadott labdáját Penderi közelből a hálóba vágta. (1:0.) Két perccel később Penderi lövést Vécsey a kapu közelében kiejtette és a résen álló

Szusza a hálóba továbbította. (2:0) A NAC nem adta fel a küzdelmet és a 41. percben Sárvári egy veszélyes támadást eredményesen fejezett be. (2:1.) A hátralévő pár perc csapatok játékkal telt el.

Kispest — Ferencváros 4:3 (3:1.)

Gamma — Szolnok 1:0 (1:0.)

Elektromos — SalBTC 2:2 (1:1.)

DVSC — Csepel 3:2 (3:0.)

KAC — SzVSE 5:1 (2:0.)

UAC — Vasas 0:0 (0:0.)

RESZKART — DiMÁVAG 2:2 (2:1.)

Fenti eredmények alapján a bajnoki táblázat így fest:

1. Nagyvárad	5	4	0	1	15	7	8
2. Kispest	5	4	0	1	20	12	3
3. Gamma	5	3	2	0	11	7	8
4. Újpest	5	3	1	1	20	7	7
5. SalBTC	5	3	1	1	14	11	7
6. Kézvessár	5	3	0	2	11	10	6
7. SzVSE	5	1	3	1	8	8	5
8. DVSC	5	1	3	1	7	10	5
9. Ferencváros	4	2	0	2	14	9	4
10. Újvidék	5	1	2	2	8	8	4
11. Csepel	4	2	0	2	10	11	4
12. Vasas	5	1	2	2	7	10	4
13. Elektromos	5	1	1	3	5	17	3
14. Szolnok	5	1	0	4	7	12	2
15. RESZKART	5	0	2	3	10	16	2
16. DiMÁVAG	5	0	1	4	5	17	1

Egyéb eredmények

Törekvés—PMÁV 9:2 (5:2).

MAV—Szatmári VSE 2:0 (1:0).

NAC III—CsAK 8:1 (6:0).

RÁDIÓ

KEDD, OKTÓBER 5

Budapest I.

6.00	Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.25	Ebreeztő. Torna. Reggeli zene.
7.00	Hírek. Közlemények.
8.00	Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
8.30	A vallás- és közoktatásügyi miniszterium rádióiskolája.
10.15	Könnyű zene.
11.15	Kárpáthy Sándor gondolkázik.
11.40	Divattudósítás.
12.10	Orlay-tánczenekar.
13.30	Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00	Folyamérők fuvózenekara.
15.00	A rádiózenekar műsorából.
15.30	Gyermekdelután.
16.15	Fuvola, klarinét-gitár hármas.
17.00	A rádió hangversenydobogóiban.
17.50	Egri Mária cseregése.
18.00	Magyar nóták.
19.00	Mihelics Vid előadása.
19.25	Közös Gyula előadása.
19.45	Könnyű zene. Könnyű népzene.
20.40	Waldinger Ede szalonzenekara.
22.30	Csárdások.

APROHIRDETÉSEK

Adós-vétel

Vehet házat 12.000 pengőért Székely-hadosztály, 18.000 pengőért Kálvária, 19.000 pengőért Csokonai Mihály, 18.000 pengőért Réti Karoly, 20.000 pengőért Szent Vince, Gyöngygyök, Murok stb. utcákban. **Házhelyek** eladó. Kölesónoket több évre készítő **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2.

Magánházak: összkomfortosok eladó. Arany János, Báthory, Ritoók Zsigmond, Hattyu, Petőfi, Kálvária, Nagy-Isce, stb. utcákban. **Jelinek**, Teleki-u. 2.

40.00 pengővel keresztény közreműködő társat keres keresztény üzlet-szórangú képviselőkkel és bevezetett vevőkörrel. **Jelinek** ingatlaniroda, 825

Angóra sülők nagyon olcsón eladó. Nagy Rée u. 10. (Gerliczy-utcai vasúti átjáró.)

Kombináltszoba, konyha, rekamer eladó. Verő asztalos, Kapucinus-u. 11. 725

4 lámpás teles Super rádió eladó. Ghillányi-ut 46. 825

Állás keres

Gépész állást keres gyakorlott gépész. Címét a kiadóba. 827

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely ée mindennemű ferték irtására 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Danko Pista-utca 6. Telefon 27—56. 813

Paragazzal poloskat, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutoras-Sziget u. 7. Telefon 14—21. 864

70 darab merinó birka felesbe kiadó. J. Nagy Sándor, Jákohodos. 830

120—200 darab birka teleltetésre vállalkozik. Címét „Teleltetés” jellegre a kiadóba. 785

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel. Jakab műszerész, Kossuth-utca 5. 729

Oktatás

Okleveles tanár vállalja 1—2 magán-és rendes tanuló előkészítését. Beothy Odón-u. 42. 818

Szent László gimnázium IV., V. és VI. osztályába járó egy-egy diákot korrepetálásra jutányosan vállalt nagy gyakorlattal rendelkező tanár. Cím a kiadóban. 817

Középiskolások előkészítő tanfolyama. Mindenemű korrepetálás, magánvizsgákra előkészítés. Szaniszló-u. 6. 828

Lakás

Butorozott szobákat esetleg teljes elátással keres növendékeinek nov. 1-re az állami tanítónőképző. Irasbeli ajánlatokat Kálvin-u. 3. alá kér. 829

Elveszett

Elveszett egy kávébarna kőlyök bulldog kutya Mimji névre hallgat. Becsületlen megtaláló illó jutalmat kap Szent József kórház. 820

Kávéházakban és vendéglőkben kért a Magyar Lapok at

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

A szerkesztési felelős: Dr. Paál Árnád
A kiadásért felelős: Dr. Virág Jeromos
Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körirógépén Nagyvárad, Szilágyi utca 5. szám.